

en ny Lærer med den fulde Løn, eller om man skal beholde ham og saa give ham en Medhjælper. Bæsentlig er dette jo et oeconomic Spørgsmaal, og de Regler, der gjælde for Afholdelsen af Pensionshyrden, synes jeg derfor ogsaa logisk bør omfatte det andet Tilfælde, som gaaer ud paa en mildere Form af Pensionering, nemlig Udredelsen af Bidrag til at holde Medhjælper. Vel veed jeg, at Afgjørelsen i det ene Tilfælde træffes i Henhold til en Lovbestemmelse, og at den derimod i det andet Tilfælde herover paa et Skøn, men om det end er ganske vist, at Spørgsmaalet om Pensionens Størrelse kun er et Regnestykke, saa er dog Spørgsmaalet om selve Pensioneringen ogsaa en Skønssag, og i Hovedsagen er der altsaa Overeensstemmelse mellem de to endte Tilfælde. Man kan derhos være fuldkommen overbevist om, at den store Part, som selve Communerne eller Skoleraadene maae bidrage, hvor de ville hjælpe sig med en Medhjælper istedetfor at affædige med Pension, afgiver en tilstrækkelig Garanti for, at denne Vej ikke vil blive misbrugt; de Summer, der ville medgaae til Medhjælper, ville endvidere dog tilsidst blive forsvindende i Sammenligning med de egentlige Pensioner. Jeg kan heller ikke dele den Mening, at Medhjælperinstitutionen er en Institution, som er forkastelig. Det er jo Noget, der gjør sig gjældende i mangfoldige af Livets Forhold, at en Mand, der i sin kraftigste Alder gjør Fyldest, maa søge sig en større eller mindre Medhjælp, naar han har naaet til en vis Grændse; det viser sig baade i private og i offentlige Forhold og ikke blot i Skolevæsenet. En saadan Mand er vel ikke heelt duelig, men han er heller ikke heelt uduelig, og han kan til en vis Grad være kraftig, vel ikke til selv at gjøre den fulde Gjerning, hvorfor han, naar han forblev henviist til sig selv alene, vilde blive til Skade for Skolen, men vel til endnu i mange Retninger som ældre Mand at kunne gjøre Gavn, og dette gjælder ikke mindst i Skolevæsenet, saaledes at han enten kun tager visse Fag eller visse Classer, medens han ikke kan bestyre Skolen i dens Heelhed. Forholdene i Communen kunne i saa Henseende blive af Betydning, og i mangfoldige Tilfælde vil en

Mand, der ikke kan gjøre Fyldest for hele Skolen, dog endnu kunne gjøre megen Nytte ved denne. Fra det oeconomicke Standpunkt betragtet vil man jo derhos komme noget lettere ud af at give en saadan Mand Bidrag til en Medhjælper end heelt at sætte ham paa Pension og overgive ham til fuldkommen Dræksløshed.

W. Petersen: Naar det ærede første Medlem for 11te Kreds (Nielsen) saa stærkt urgerede det Rigtige i, at Staten støttede trængende Communer i deres Skoleudgifter, saa maa jeg dertil bemærke, at dette vistnok i sin Almindelighed kan være sandt nok, men at vi dog ogsaa maa erindre, at, naar Staten gjør det, saa stæer det kun saaledes, at alle de tilgrændsende Communer ogsaa yde deres Bidrag dertil, og Communerne ville nu vistnok ikke være tilbøjelige til at støtte hinanden i saadanne Diemed, uden hvor den trængende Commune i Virkeligheden er trængende dertil. Jeg gad dog, som før fremhævet, ogsaa gjerne vide, hvormeget der i Virkeligheden i alle Aarene fra 1856 indtil Dato er blevet anvendt i de Diemed, hvorom der her er Tale; man vil vistnok ved en Undersøgelse finde, at det udgjør en meget forsvindende Størrelse.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Naar den 6te Landsdtingsmand for 6te Kreds (W. Petersen) før bemærkede, at de Bidrag, der fra Sorø Akademi ydes til forskjellige høiere Folkeskoler, egentlig kun ere blotte Versurposter i Skoleraadenes Budgetter, saa maa jeg dertil sige, at, saafremt de virkelig kun ere dette, da er det efter min Mening en Feil. Jeg har troet, at man spurgte Skoleraadene om deres Mening med Hensyn til denne eller hin høiere Folkeskoles større eller mindre Betydning, og at man først efter de Meddelelser, som man saaledes fik fra Skoleraadene, og hvormed man sammenholdt de Meddelelser om dem, som man kunde indhente, tog Bestemmelse om, hvilken Andeel af de af Sorø Akademis Midler, der overhovedet ere stillede til Disposition i det paa-gjældende Diemed, man vilde tilstaae de enkelte Skoler. Da jeg før fremsatte den Bemærkning,